

## O. Vaildo romano „Doriano Grėjaus portretas” stilistika

Romano protagonisto Doriano Grėjaus portretą atskleidžia įvairios meninės raiškos priemonės. Keletas jų pateikta. Parinkite atitinkamą citatą.

| Retoriniai sušukimai, pristatantys veikėją kaip estetą                       | Pakartojimas, atskleidžiantis veikėją kaip estetą                                                                                                                                                          | Metafora, atskleidžianti veikėjo ir išorinį grožį, ir egoizmą                                                                                                               | Aliuzija, atskleidžianti, jog protagonistas niekina tikrovę ir dievina meną                                                                                                                                                                    |
|------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                              |                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                |
| „Tokie žmonės kaip jūs, įnoringi saulės spinduliai, nenusikalsta, Dorianai.“ | „Mačiau ją visose epochose, visokiais apdais. Paprastos moterys niekada neįaudino mano vaizduotės.<...> Bet aktorė! Aktorė, Hari, visai kas kita! Hari, kodėl man nepasakėt, kad mylėti verta tik aktorė!“ | „Jūs žinot, kaip gali sužadinti balsas. Jūsų balsas ir Sibilės Vein balsas – aš jų niekada nepamiršiu. Vos užmerkęs akis, girdžiu juos, ir kiekvienas man sako kažką kita.“ | „...kai buvau teatre, bjaurusis senas žydas po spektaklio atėjo į ložę ir pasisiūlė nuvesti mane į užkulsius supažindinti su ja. Aš įsiutau ir pasakiau, kad Džiuljeta mirusi prieš daugelį šimtų metų ir jos palaikai marmuro kape Veronoje.“ |

Oskaro Vaildo romane veikėjo lordo Henrio portretas atskleidžiamas įvairiomis meninės raiškos priemonėmis. Keletas jų pateikta. Parinkite atitinkamą citatą.

| Kontrastas, atskleidžiantis cinišką* požiūrį į jausmus | Metafora, išreiškianti veikėjo ironišką požiūrį į meno kritikų | Kontrastas, rodantis negatyvų veikėjo požiūrį į realybę, pozityvų – į meną | Epitetas, bylojantis apie veikėjo nejautrumą kitų žmonių nelaimėms | Pakartojimas, atskleidžiantis veikėją kaip estetą |
|--------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|
|                                                        |                                                                |                                                                            |                                                                    |                                                   |

|                                                                                                        |                                                                                                                    |                                                                                            |                                                                     |                                                                                                                                                                            |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| „Dauguma žmonių bankrutuoja per daug investavę į gyvenimo prozą. Bankrutuoti dėl poezijos – garbinga.“ | „Kartą jūs man sakėt, kad patosas* jūsų nejaudina, bet grožis, grynas grožis, gali ašaromis užtvindyti jums akis.“ | „[simylėjęs pradžioje apgaudinėjį save, pabaigoje – kitus. Štai ką pasaulis vadina meile.“ | „Kitų žmonių tragedijos visada atrodo kažkokios be galo niekingos.“ | „...visi dramos kritikai prieš jį susimokę. Visi jie nuperkami. Gal čia jis ir neklydo. Bet, kita vertus, sprendžiant iš išvaizdos, dauguma jų nelabai brangiai kainuoja.“ |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

Atitinkamomis Oskaro Vaildo romano citatomis pagrįskite kiekvieną jo veikėjo dailininko Holvordo Bezilio apibūdinimą.

| Mylintis Dorianą Grėjų | Teisingas | Idealizuojantis Dorianą | Tikintis atgaila | Gebantis su draugu pasidalyti atsakomybę |
|------------------------|-----------|-------------------------|------------------|------------------------------------------|
|                        |           |                         |                  |                                          |

|                                                                                                                                                                                                       |                                                                               |                                  |                                                              |                                                |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------|--------------------------------------------------------------|------------------------------------------------|
| „Niekada, Dorianai, ne vėlu. Klaupkim ir pamėginkim, gal prisiminsim malda. Rodos, yra kažkur tokios eilutės: „Nors tavo nuodėmės būtų raudonos kaip kraujas, aš padarysiu jas baltas kaip sniegas“?“ | „Mūsų išdidumo malda buvo išklaudyta. Ir mūsų atgailos malda bus išklaudyta.“ | „Jūs per daug savimi žavėjotės.“ | „Jūs man buvot toks idealas, kokio aš niekada nebesutiksiu.“ | „Aš per daug jums žavėjausi ir esu nubaustas.“ |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------|--------------------------------------------------------------|------------------------------------------------|

Pažymėkite, kuris apibūdinimas ar teiginys, paremtas Oskaro Vaildo romano „Doriano Grėjaus portretas“ citata, neatitinka šimtmečio pabaigos epochos („fin de siecle“) idėjų?

- ☐ Grožis yra neatsiejamas nuo purvo: „Siaubo šūksnis išsiveržė iš dailininko lūpų, kai jis prietemoje pamatė šlykštų veidą, vypsantį jam iš drobės. Kažkas jo išraiškoje kėlė dailininkui šleikštulį bei pasibjaurėjimą. O viešpatie! Jam prieš akis buvo Doriano Grėjaus veidas. Šiaip ar taip, klaidus bjaurumas dar nebuvo galutinai sužalojęs nepaprasto jo grožio.“
- ☐ Gera aktorė geba įsikūnyti į skirtingų laikotarpių personažus: „Mačiau ją visose epochose, visokiais apdarais.“
- ☐ Grožio, meno sudievinimas, realybės sumenkinimas: „Aš teisingai pasielgiau, Bezili, savo meilę suradęs poezijoje, o žmoną Šekspyro pjesėje.“
- ☐ Grožio, meno paslaptįingumas: „Tai buvo kažkokia pikta parodija, gėdinga, niekšiška satyra. Jis niekada to paveikslą netapė. Ir vis dėlto čia buvo jo darbas. Jis tai suprato ir akies mirksniu pajuto, kaip kraujas tarsi sustingo gyslose. Jo paveikslas! Ką tai reiškė? Kodėl jis pasikeitė?“
- ☐ Meno, grožio sudievinimas, žmogaus nuvertinimas: „Menas turi sielą, o žmogus neturi.“